

Ο ΟΣΙΟΣ ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ ΩΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΠΑΤΗΡ

Πρωτοπρ. Γεωργίου Χρ. Εύθυμιου
Ἐπικούρου Καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς
τοῦ Ε.Κ.Π.Α.

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Ο ἄνθρωποι σήμερα εἶναι κουρασμένοι, ζαλισμένοι καί σκοτισμένοι ἀπό τήν ἁμαρτία καί τόν ἐγωισμό. Γι' αὐτό ὑπάρχει ἀνάγκη, περισσότερο ἀπό κάθε ἄλλη ἐποχή, ἀπό καλούς καί ἔμπειρους πνευματικούς, πού θά πλησιάσουν τούς ἀνθρώπους ἀπλά καί μέ πραγματική ἀγάπη καί θά τούς καθοδηγοῦν μέ διάκριση, γιά νά

εἰρηνεύουν. Χωρίς καλούς πνευματικούς, ἀδειάζουν οἱ ἐκκλησίες καί γεμίζουν τά ψυχιατρεῖα, οἱ φυλακές καί τά νοσοκομεῖα. Πρέπει νά συναισθανθοῦν οἱ ἄνθρωποι ὅτι ταλαιπωροῦνται, γιατί εἶναι μακριά ἀπό τόν Θεό, νά μετανοήσουν καί νά ἐξομολογηθοῦν ταπεινά τίς ἁμαρτίες τους.

Ἡ ἐργασία τοῦ Πνευματικοῦ εἶναι ἐσωτερική θεραπεία. Δέν ὑπάρχει ἀνώτερος γιατρός ἀπό τόν ἔμπειρο Πνευματικό, πού ἐμπνέει ἐμπιστοσύνη μέ τήν ἀγιότητά του, πετάει ἀπό τά εὐαίσθητα πλάσματα τοῦ Θεοῦ τούς λογισμούς πού φέρνει τό ταγκαλάκι καί θεραπεύει ψυχές καί σώματα δίχως φάρμακα, μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ.

Ὁ πνευματικός, ὅταν ἔχει θεῖο φωτισμό, πνεῦμα Θεοῦ, καταλαβαίνει καί διακρίνει καταστάσεις καί μπορεῖ νά δίνει σωστές κατευθύνσεις στίς ψυχές.

**Γέροντος Παῖσιου Ἀγορείτου,
Λόγοι, Γ', Πνευματικός ἀγώνας.**

Ἔνα πνευματικόν πατέρα αὐτοῦ τοῦ διαμε-
τρήματος, τόν Ὅσιον Πορφύριον, θά ἐπι-
χειρήσωμεν νά παρουσιάσωμεν «τό κατά δύνα-
μιν». Αὐτόν, ὁ ὁποῖος μέ τήν χάριν τοῦ Θεοῦ, διά
τῆς θεοφιλοῦς διακονίας του, ἀνέπαυσε μέγαν
ἀριθμόν ἀνθρώπων καί ἀπέβη πρότυπον πνευ-
ματικοῦ πατρός δι' ἡμᾶς τούς ἐπιγενομένους.

Ὁ μακαριστός Ὅσιος Πορφύριος, κατά κό-
σμον Εὐάγγελος Μπαῖρακτάρης, ἐγεννήθη τήν
7ην Φεβρουαρίου 1906, εἰς τό χωρίον Ἅγιος Ἰω-
άννης Καρυστίας τῆς Εὐβοίας καί ἀνεπαύθη ἐν
Κυρίῳ τήν 2αν Δεκεμβρίου 1991, εἰς τήν Καλύβην
τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, εἰς τήν Σκήτην τῶν Καυσο-
καλυβίων τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Δηλαδή ἐδέσποσεν
εἰς τό ἐκκλησιαστικόν στερέωμα κατά τόν ἀντι-
φατικόν 20ον αἰῶνα.

Ἀνατραφεῖς «ἐν παιδείᾳ καί νοουθεσίᾳ Κυρίου»
(Ἐφεσ. 6,4) ὑπό τῶν πτωχῶν ἀλλ' εὐσεβῶν γονέ-
ων του, Λεωνίδου καί Ἐλένης, ὁ «ἀφωρισμένος
ὑπό τοῦ Θεοῦ ἐκ κοιλίας μητρὸς του» (πρβλ. Γαλ.
1,15) διά τήν μεγαλειώδη ἀποστολήν Εὐάγγελος
ἐδέχθη παιδιόθεν τήν ἄνωθεν κλήσιν, διά νά βα-
δίσῃ τήν μοναχικήν τρίβον.

Μετά βραχεῖαν, ἐπί ἓν ἔτος, φοίτησιν εἰς τό
σχολεῖον καί τήν ἐπ' ὀλίγα ἔτη ἀπασχόλησιν εἰς

διαφόρους ἐργασίας, ἠξιώθη κατά τά πρῶτα ἔτη τῆς ἐφηβικῆς ἡλικίας του, μετά περιπετειώδη προσπάθειαν, νά εἰσέλθῃ εἰς τό Ἅγιον Ὅρος καί νά γίνῃ δεκτός ὡς ὑποτακτικός ὑπό τῶν αὐταδέλφων ἱερομονάχων Ἰωαννικίου καί Παντελεήμονος εἰς τήν Καλύβην τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῆς Σκήτης τῶν Καυσοκαλυβίων.

Κατά τήν περίοδον τῆς δοκιμασίας, πρό τῆς μοναχικῆς κουρᾶς, ὁ «ἀεικίνητος» ἔφηβος Εὐάγγελος διεκρίθη κυρίως διά τήν ἄκραν ὑπακοήν πρὸς τοὺς Γέροντας αὐτοῦ, τήν ἐξαιρετικὴν ἐργατικότητα καί ὡς «παιδαριογέρων» διά τήν ὀσιακὴν βιοτήν «νηστεία, ἀγρυπνία, προσευχῆ» καί μελέτη τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τῶν λειτουργικῶν βιβλίων καί τῆς πατερικῆς γραμματείας.

Καρεῖς μοναχός, ἔλαβε τό ὄνομα Νικήτας καί συνέχισε «πάντοτε χαίρων» (πρβλ. Α΄ Θεσ. 5,16) τά σκληρά ἀσκητικά παλαίσματα, ὑπό τήν καθοδήγησιν τῶν πνευματικῶν του πατέρων, ἀποβλέπων εἰς «τό χεῖρον καθυποτάξαι τῷ κρείττονι καί τήν σάρκα δουλώσαι τῷ πνεύματι», ὅπερ ἀποτελεῖ τό στάδιον τῆς καθάρσεως, πρόκριμα διά τά ἐπόμενα στάδια τοῦ θείου φωτισμοῦ καί τῆς κατά χάριν θεώσεως. Ταῦτα πάντα, βεβαίως, ἐπετυγχάνοντο διά τῆς χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος,

**Ὁ Ὅσιος Πορφύριος ἔξω ἀπὸ τῆ Ἐκκλησία
τοῦ Ἁγίου Νικολάου Καλλισίων.**

ἐφ' ὅσον «τό Ἅγιον Πνεῦμα εἶναι ἐκεῖνο πού καθαρίζει, φωτίζει καί θεώνει».

Κατά τήν ἐκεῖ παραμονήν του, «ὁ κεκαθαρμένος αὐτός ἄνθρωπος, εὕρισκόμενος εἰς τό Κυριακόν της Σκήτεως τῶν Καυσοκαλυβίων, ἐπεσκιάσθη αἰσθητῶς ἀπό τήν θείαν χάριν καί ὑπέστη «τήν καλήν ἀλλοίωσιν», τυχών θείων χαρισμάτων καί καταστάς «σκεῦος ἐκλογῆς» (Πράξ. 9,15), εὐχρηστον εἰς διακονίαν».

Ἄλλ' ὅπου τά χαρίσματα, ἐκεῖ καί ἡ δοκιμασία, ὁ «σταυρός», ὁ «σκόλοψ τῆ σαρκί» (Β' Κορ. 12,7), «ἵνα μὴ ὑπεραίρηται» (ὁ.π.) ὁ χαρισματοῦχος καί ὑποστῆ πτῶσιν οἰκτράν, ὑποκύπτων εἰς τόν ἐκ δεξιῶν πειρασμόν· καί ἀκόμη, ἵνα φανερωθῆ ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία «ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται» (ὁ.π. 12,9). Ἡσθένησε βαρέως ὁ μοναχός Νικήτας, ὁ ὁποῖος ἐδοκιμάσθη πολυτρόπως «ὡς χρυσός ἐν χωνευτηρίῳ» (Σοφ. Σολ. 3,6) μέχρι τῆς ὀσιακῆς τελευτῆς του. Ὡς ἐκ τούτου, τῆ προτροπῆ καί εὐλογία τῶν πνευματικῶν του πατέρων ὑπεχρεώθη νά ἐγκαταλείψῃ τόν πεφιλημένον Ἄθω καί νά ἐγκαταβιώσῃ, εἰς τήν ἡλικίαν τῶν δεκαεννέα ἐτῶν, εἰς τήν Ἱεράν Μονήν τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους Λευκῶν Εὐβοίας.

Ἐκεῖ εὐρισκόμενος, μετά διετίαν ἐχειροτονήθη διαδοχικῶς διάκονος καί πρεσβύτερος, τήν 26ην καί 27ην Ἰουλίου ἀντιστοιχῶς τοῦ ἔτους 1927, ὑπό τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Σιναίου Πορφυρίου Γ', ἐξ οὗ ἔλαβε καί τό ὄνομα.

Μετ' οὐ πολύ, αὐτός «ὁ οὐράνιος ἄνθρωπος καί ἐπίγειος ἄγγελος» ἔλαβε παρά τοῦ ἐπιχωρίου Μητροπολίτου Καρυστίας καί Σκύρου, Παντελεήμονος Φωστίνη, τήν ἐντολήν τῆς πνευματικῆς πατρότητος καί οὕτως ἐτέθη ὁ λύχνος «ἐπί

τήν λυχνίαν» (Ματθ. 5,15). Ἐκτοτε, ἀνεδείχθη ὁ Ὅσιος Πορφύριος πνευματικός πατήρ πλήθους ἀνθρώπων, ἀνδρῶν καί γυναικῶν πάσης ἡλικίας, ἐπί μίαν περίπου ἑξηκονταπενταετίαν, εἰς τήν Μονήν τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους Λευκῶν Εὐβοίας μέχρι τοῦ ἔτους 1940, εἰς τήν Πολυκλινικήν Ἀθηνῶν μέχρι τοῦ 1973, εἰς τό Μονύδριον τοῦ Ἁγίου Νικολάου Καλλισίων μέχρι τοῦ 1978 καί εἰς τό Ἡσυχαστήριον τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος εἰς τό Μήλεσι τῆς Ἀττικῆς μέχρι τῶν μέσων τοῦ 1991.

Ἄλλά ποῖα ἦσαν τά χαρακτηριστικά γνωρίσματα τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος, τά ὅποια τόν καθιστοῦν πόλον ἔλξεως διά τά πλήθη τῶν πνευματικῶν του τέκνων;

Ὁ Ὅσιος Πορφύριος ὑπῆρξε αὐθεντικός ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ. Ἐδέχθη παιδιόθεν τήν θείαν κλήσιν καί ἀνταπεκρίθη ἐλευθέρως εἰς αὐτήν «ὄλη ψυχῇ καί διανοίᾳ καί καρδίᾳ...». Ἐπορεύθη διά βίου τήν ἀσφαλή τρίβον, τήν ὁποίαν ἐβάδισαν ὅλοι οἱ αὐθεντικοί ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας διά μέσου τῶν αἰώνων, ἐπόμενοι «τοῖς ἵχνεσιν» τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μέ ἀρρενωπόν φρόνημα καί ἀταλάντευτον σταθερότητα.

Ὡς διά βίου ἀσκητής, ἔτρεχεν «ὡς οὐκ ἀδή-

*Έργο τοῦ ἀγιογραφείου τῆς Ἱ. Μονῆς
Χρυσοπηγῆς Χανίων.*

λωσ, οὕτω πυκτεύων, ὡς οὐκ ἀέρα δέρων, ἀλλ' ὑποπιάζων τό σῶμα καί δουλαγωγῶν, μήπως ἄλλοις κηρύξας, αὐτός ἀδόκιμος γένηται» (πρβλ. Α' Κορ. 9, 26-7) καί κατ' αὐτόν τόν τρόπον, χάριτι θεία, ἀντεμάχето νικηφόρως τούς τρεῖς ἐχθρούς τοῦ ἀνθρώπου, «τόν κόσμον, τήν σάρκα καί τόν διάβολον». Ἀνταπεκρίνετο εἰς τό «πρόσεχε σεαυτῷ, ἵνα προσέχῃς τῷ Θεῷ» καί εἰς τόν θεμελιώδη ὄρον ἐπιτυχοῦς ποιμαντικῆς διακονίας, τόν ὁποῖον θέτει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος: «καθαρθῆναι δεῖ πρῶτον, εἶτα καθᾶραι· σοφισθῆναι καί οὕτω σοφίσαι· γενέσθαι φῶς καί φωτίσαι· ἐγγίσαι Θεῷ καί προσαγαγεῖν ἄλλους· ἀγιασθῆναι καί ἀγιαῖσαι· χειραγωγῆσαι μετά χειρῶν, συμβουλεῦσαι μετά συνέσεως».

Ἡ ἀγάπη τοῦ Ὁσίου πρὸς τόν Χριστόν, ὁ Ὅποῖος «εἶναι τό πᾶν», ἦτο αὐθεντική. Εἰς Αὐτόν προσέφερε τήν ζωήν του «κατά πάντα καί διά πάντα», ἄνευ ὄρων καί ὀρίων ἢ «ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ του καί ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ του καί ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ του» (πρβλ. Ματθ. 22, 37).

Ἐκ τῆς πρὸς τόν Χριστόν ἀγάπης ἐξεπορεύετο ἡ ἀγάπη του πρὸς τόν «κατ' εἰκόνα» Θεοῦ κτισθέντα ἄνθρωπον. Ἡ ἀγάπη αὐτή, ἡ ὁποία ἐνέπνεε ὅλην τήν ποιμαντικὴν του διακονίαν, ἐξε-

δηλοῦτο πολυτρόπως καί ἦτο ἰδιαιτέρως αἰσθητή εἰς τήν ἀποδοχήν τῶν ἀνθρώπων, εἰς τήν ὑπέρ αὐτῶν ὀλοκάρδιον προσευχήν, εἰς τήν συμμετοχήν εἰς τά προβλήματα αὐτῶν, εἰς τήν τηλεφωνικήν ἐπικοινωνίαν μετ' αὐτῶν, ὅταν τοὺς ἐκύκλωναν «περιστάσεις καί θλίψεις καί ἀνάγκαι».

Ἡ ταπείνωσις, ὡς παράγων ἰσορροπίας καί αὐτογνωσίας τοῦ ἐν ἐπιγνώσει κατά Χριστόν ζῶντος ἀνθρώπου, ἦτο πολύτιμον κόσμημα τοῦ Ὁσίου. Εἶχε συνείδησιν τῆς ταυτότητος, τῶν ὀρίων του, τοῦ ὅτι «πᾶσα δόσις ἀγαθή καί πᾶν δῶρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι, καταβαῖνον ἀπό τοῦ Πατρός τῶν φώτων» (Ἰακ. 1, 17).

Δι' αὐτό εἶχε διαρκῆ αὐτομεμφίαν καί ἔκαμε διακριτικήν χρῆσιν τῶν θείων χαρισμάτων, τῆς προοράσεως καί διοράσεως, μετὰ φόβου καί τρόμου οἰκονομῶν αὐτά, «ὡς λόγον ἀποδώσων» (Ἑβρ. 13, 17).

Ὁ Ὅσιος εἶχε σαφῆ συνείδησιν ὅτι ἡ ποιμαντική ἀντιμετώπισις τοῦ ἀνθρώπου «τέχνη τις εἶναι τεχνῶν καί ἐπιστήμη ἐπιστημῶν». Ἐπίσης, εἶχε μάθει νά σέβεται τόν κάθε ἄνθρωπον ὡς μοναδικήν καί ἀνεπανάληπτον προσωπικότητα ἀπείρου ἀξίας. Δι' αὐτό εἰς τήν ποιμαντικήν του διακονίαν ἐφήρμοζε τήν ἀρχήν τῆς ἑξατομι-

κεύσεως μετά διακρίσεως, ή όποία είναι «μείζων πασών τών άρετών», προσφέρων κατ' αυτόν τόν τρόπον «έκάστω καθότι άν τις χρείαν είχεν» (Πράξ. 4, 35).

Γι' αυτό, όπως γράφομεν άλλοϋ, πολλές φορές σέ δύο άνθρώπους πού είχαν τό ίδιο έκ πρώτης όψεως πρόβλημα ό Όσιος Πορφύριος έλεγε διαφορετικά πράγματα, διότι ύπήρχαν διαφορετικές προϋποθέσεις και ό κάθε ένας έχρειάζετο ένα διαφορετικό φάρμακο για τήν αντιμετώπιση του προβλήματός του. Έτσι, για τό λόγο αυτό, συχνά μās έλεγε: «Αυτά πού σās λέγω, νά μή τά λέτε και στους άλλους άνθρώπους, διότι αυτά είναι τά κατάλληλα φάρμακα για έσās, για τήν περίπτωσή σας. Τά ίδια πράγματα σ' ένα άλλον άνθρωπο, έστω κι άν έχει έξωτερικώς τά ίδια μ' έσās συμπτώματα, δέν θά φέρουν τά ίδια ευεργετικά αποτελέσματα».

Πολλές φορές έθαύμασα για τίς άπαντήσεις του αγάμου, πλήν έχοντος τήν άνωθεν σοφία, Όσίου Πορφυρίου σέ θέματα γάμου, συζυγικών σχέσεων, τεκνογονίας κ.λπ. Δέν ήταν άπαντήσεις «κλισέ», άτεγκτες, σκληρές, μονοκόμματες, «άντικειμενικές». Ήταν άπαντήσεις μεστές άληθείας, αγάπης, στοργής και διακρίσεως, ανάλογες μέ

**Ὁ Ὅσιος Πορφύριος διορῶν
εἰς τὰ βάθη τῆς γῆς...**

τὴν κατάσταση, τὴ χρεία καὶ τὴ δεκτικότητα τοῦ κάθε ἀνθρώπου τὴ δεδομένη στιγμή. Ἀποβλέπων στὴ σωτηρία τῶν ἀνθρώπων, δέν ἐπεδίωκε νὰ βάλει αὐτούς σ' ἓνα «καλούπι» καὶ νὰ δημιουργήσῃ ὁμοιόμορφα ἄτομα, ἄλλ' ὡς ἄνθρωπος πλήρης Πνεύματος Ἁγίου ἐχειραγῶγει τὸν καθένα κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Χριστοῦ, τοῦ δίδοντος «ἐκάστῳ... κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς» (Ἐφεσ. 4, 7), πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ψυχῆς του».

Ἐκτός τῶν ἀνωτέρω, ὁ Ὅσιος προσεῖλκε τούς ἀνθρώπους μέ τήν ἀπλότητα, λιτότητα βίου καί καταδεκτικότητα, αἱ ὁποῖαι τόν διέκριναν. Ἐδέχετο τούς πάντας, οὐδένα ἀπωθοῦσε. Δημιουργοῦσε εἰς τούς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι τόν ἐπλησίαζαν, ἀτμόσφαιραν ἀνέσεως καί ἐμπιστοσύνης, μέ ἀποτέλεσμα πολλοί ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἐδυσκολεύοντο νά ὁμολογήσουν ἐνώπιον ἄλλων Πνευματικῶν διάφορα ἁμαρτήματα, ἐνώπιον τοῦ Ὁσίου ἠσθάνοντο ἄνετα καί ἐξωμολογοῦντο αὐτά.

Ἐξ ὧσων λέγει ὁ ἴδιος περί μετανοίας, ἐξομολογήσεως καί πνευματικοῦ πατρός, ἀντιλαμβάνόμεθα τήν στάσιν του κατά τήν τέλεσιν τοῦ μυστηρίου. Λέγει: «Δέν ὑπάρχει ἀνώτερο πράγμα ἀπ' αὐτό πού λέγεται μετάνοια καί ἐξομολόγηση. Αὐτό τό μυστήριον εἶναι ἡ προσφορά τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ στόν ἄνθρωπο. Μ' αὐτόν τόν τέλει τρόπο ἀπαλλάσσεται ὁ ἄνθρωπος ἀπ' τό κακό. Πηγαίνομε, ἐξομολογούμεσθε, αἰσθανόμεσθε τή συνδιαλλαγή μετά τοῦ Θεοῦ, ἔρχεται ἡ χαρά μέσα μας, φεύγει ἡ ἐνοχή. Στήν Ὁρθοδοξία δέν ὑπάρχει ἀδιέξοδος. Δέν ὑπάρχει ἀδιέξοδος, γιατί ὑπάρχει ὁ ἐξομολόγος, πού ἔχει τήν χάρι νά συγχωρεῖ. Μεγάλο πράγμα ὁ πνευματικός».

Ὁ Ὅσιος εἶχε τό χάρισμα τῆς ποιμαντικῆς ἀκροάσεως. Κατά τήν διάρκειαν τοῦ μυστηρίου τῆς ἐξομολογήσεως ἀφωσιούτο εἰς τόν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος εὐρίσκετο ἐνώπιόν του. Τόν ἤκουε μετά προσοχῆς καί κατόπιν ὠμίλει μέ λόγον λιτόν, εὐθύν, ἐπιγραμματικόν βασισμένον εἰς τήν Ἁγίαν Γραφήν καί τήν ἐν γένει ἐκκλησιαστικήν παράδοσιν, τόν ἀρμόζοντα εἰς τήν χρεῖαν ἐκάστου.

Ἔχων βαθεῖαν συνείδησιν ὅτι ἐνήργει «ὡς ὑπηρέτης Χριστοῦ καί οἰκονόμος μυστηρίων Θεοῦ, οὐχί ὡς ἰδίαν τινά ἐπιστήμην ἐξ αὐθεντίας οἰκονομῶν, ἀλλ' ὡς Θεοῦ ὑπηρεσίαν ἐν ἐπιμελείᾳ ψυχῶν αἵματι Χριστοῦ ἐξηγορασμένων» εἶχεν ὑψηλόν αἶσθημα εὐθύνης καί προσηύχετο κατά τήν διάρκειαν τοῦ μυστηρίου, ἐπιζητῶν «τόν φωτισμόν» τοῦ Θεοῦ. Καί τοῦτο διότι τόν συνέιχε ὁ λόγος «Δεῖ τοὺς ἐξουσίας λύειν καί δεσμεῖν παρά Θεοῦ λαβόντας σκοπεῖν τήν τῆς ἀμαρτίας ποιότητα καί τήν τοῦ ἡμαρτηκότος πρὸς ἐπιστροφὴν ἐτοιμότητα, καί οὕτω κατάλληλον τήν θεραπείαν προσάγειν τῷ ἀρρωστήματι, ἵνα μὴ τῇ ἀμετρίᾳ καθ' ἐκάτερον χρώμενος, ἀποσφαλεῖ πρὸς τήν σωτηρίαν τοῦ κάμνοντος». (Κανὼν ρβ' τῆς Στ' ἐν Τρούλλῳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου). Διὰ τόν ἴδιον λόγον, δέν ἔσπευδε νά κάμη βεβιασμένας δια-

γνώσεις, διά νά κερδίση έντυπώσεις. Μάλιστα, ώρισμένες φορές ἔλεγε: «Δέν ἔχω αὐτή τή στιγμή πληροφορία, δέν μπορῶ νά σᾶς πῶ». Καί ἐπανήρχοντο οἱ ἄνθρωποι δευτέραν ἢ καί τρίτην φοράν, διά νά λάβουν τήν ἀπάντησιν, καρπόν τῶν ἀδιαλείπτων προσευχῶν τοῦ Ὁσίου ὑπέρ τῶν πνευματικῶν του τέκνων.

Εἰς τήν ποιμαντικήν θεραπευτικήν του ἐνηλλάσσετο ἡ ἀκρίβεια μέ τήν οἰκονομίαν καί ἡ αὐστηρότης μέ τήν ἐπιείκειαν κατά περίπτωσιν, πάντοτε πρός σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου καί οὐδέποτε ἐξ ἀνθρωπαρεσκείας. Ἦκολούθει καί ἐν προκειμένῳ τήν ποιμαντικήν θεραπευτικήν τοῦ συνόλου τῶν αὐθεντικῶν ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία συνοψίζεται διά τῶν ἐξῆς: «Ἡ πᾶσα φροντίς καί σπουδή τῷ τε Θεῷ καί τῷ ψυχῶν ποιμένι, τοῦτο ἐστί· τό τό πλανώμενον πρόβατον ἐπαναγαγεῖν καί τό φαρμαχθέν ὑπό τοῦ ὄφεως ἐξιάσασθαι καί μήτε διά τῆς αὐστηρίας ὠθῆσαι κατά κρημοῦ τῆς ἀπογνώσεως, μήτε διά χαινοτήτος καί τῶν ἀπαλωτέρων φαρμάκων ἐνδοῦναι αὐτῷ τόν χαλινόν, ὡς ἵππον, ὥστε σκιρτᾶν καί βίον ἔκλυτον ζῆν, ἀλλά σπεύδειν ἀντιστῆναι τῷ πάθει, εἴτε δι' αὐστηρίας, εἴτε διά πραότητος, ὡς ἄν διαθέσεως ἔχη πρός αὐτά ὁ θεραπευόμενος».

Ὁ Ὅσιος ἀκόμη, «ἐπόμενος τοῖς ἀγίοις Πα-
τράσιν», ἔβλεπε τόν ἄνθρωπον ὡς ψυχοσωματι-
κὴν ὄντοτητα, ἐφ' ὅσον κατὰ τὴν Ὁρθόδοξον δι-
δασκαλίαν ἅμα τῇ συλλήψει τοῦ ἐμβρύου ἔχομεν
ψυχοσωματικὴν ὑπαρξιν, ἥτοι «ἅμα τό σῶμα καί ἡ
ψυχὴ πέπλασται, οὐ τό μὲν πρότερον, τό δέ ὕστε-
ρον». Ἐπομένως, μακρὰν πάσης ἀποχρώσεως
μανιχαϊσμοῦ, ἐβοήθει μέ ἀγάπην καί στοργὴν εἰς
τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ὑλικῶν καί πνευματικῶν
ἀναγκῶν τῶν ἀνθρώπων. Ἀσκοῦσε, δηλαδή, τὴν
ποιμαντικὴν θεραπευτικὴν τοῦ ὄλου ἀνθρώπου
καί ὄλων τῶν ἀνθρώπων, ἀνεξαρτήτως φύλου,
ἡλικίας, καταστάσεως, καταγωγῆς, γραμματικῶν
γνώσεων κ.λπ., συμφώνως πρὸς τὴν προτροπὴν
τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, «τό πεπλανημένον ἐπί-
στρεφε, τό συντετριμμένον ἐπίδησον, τό νοσοῦν
ἴασαι», καί τόν ὀρισμὸν τοῦ ἔργου καί τοῦ σκο-
ποῦ τῆς ποιμαντικῆς, κατὰ τόν ἅγιον Γρηγόριον
τόν Θεολόγον, «τῇ δέ (ποιμαντικῇ) τό προκείμε-
νον πτερῶσαι ψυχὴν, ἀρπάσαι κόσμου καί δοῦναι
Θεῷ καί τό κατ' εἰκόνα ἢ μένον τηρῆσαι ἢ κινδυ-
νεῦον χειραγωγῆσαι ἢ διαρρύεν ἀνασώσασθαι εἰ-
σοικίσαι τε τόν Χριστόν ἐν ταῖς καρδίαις διὰ τοῦ
Πνεύματος· καί τό κεφάλαιον, Θεόν ποιῆσαι καί
τῆς ἄνω μακαριότητος, τόν τῆς ἄνω συντάξεως».

Ὁ Ὅσιος κατά τήν ὥραν τῆς ἐξομολογήσεως,
προσευχόμενος.

Ἐπιθυμῶ νά κατακλείσω τήν παροῦσαν ἐργασίαν διά τῆς ἀναφορᾶς εἰς ποιμαντικάς συμβουλὰς τοῦ θεοφωτίστου Ὁσίου πατρός ἡμῶν Πορφυρίου ἐπί καιρίων θεμάτων τῆς κατά Χριστόν ζωῆς, αἱ ὁποῖαι, τελοῦσαι εἰς ἀπόλυτον ἀρμονίαν πρὸς τήν πατερικήν-ἐκκλησιαστικήν παράδοσιν, πιστεύω ὅτι ἀποτελοῦν πολύτιμον «*παρακαταθήκην*» (Α΄ Τιμ. 6, 20) δι' ἕκαστον χριστιανόν, ὁ ὁποῖος «*αἴρων τόν σταυρόν αὐτοῦ καί ἀκολουθῶν τόν Χριστόν*» (πρβλ. Ματθ. 16,24; Μάρκ. 8,34· Λουκ. 9,23) πορεύεται μεθ' ὑπομονῆς πρὸς τήν Βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν.

Σεβόμενος ὁ Ὁσιος τήν κλήσιν τοῦ Θεοῦ καί τήν κλίσιν ἐκάστου ἀνθρώπου, μακράν πάσης ιδεοληψίας ἢ προκαταλήψεως, ὑπεδείκνυε εἰς τά πνευματικά του τέκνα τόν γάμον ἢ τόν μοναχισμόν ἀντιστοιχῶς ὡς ὁδοῦς ἀγιασμοῦ, ὑπό τήν προϋπόθεσιν «*ἀξίως περιπατῆσαι ἕκαστον τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθη*» (Ἐφεσ. 4, 1) μεθ' ὑπομονῆς, μέχρι τέλους.

Εἰς τό πρόβλημα τοῦ ψυχαναγκασμοῦ, τῆς καταστάσεως δηλαδή ἐκείνης, κατά τήν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος ἀσκεῖ καταναγκασμόν εἰς τόν ἑαυτόν του, προκειμένου νά κάμνη πράγματα τά ὁποῖα οὔτε πιστεύει οὔτε θέλει, ὁ Ὁσιος Πορφύριος συ-

νεβούλευε τό πλήθος τῶν δεσμίων αὐτοῦ τοῦ πά-
θους νά τό θεραπεύουν μέ τήν ἀφοσίωσιν εἰς τόν
Θεόν, τήν καρδιακήν προσευχήν, τήν προσφυ-
γήν εἰς διακριτικόν πνευματικόν καί τήν κατά τό
θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐκκλησιαστικήν βιοτήν.

Εἰς τό κρίσιμον θέμα τῶν σχέσεων γονέων
παιδιῶν, παρώτρυνε τούς πρώτους νά μή πα-
ροργίζουν τά τέκνα αὐτῶν (πρβλ. Ἐφεσ. 6, 4), νά
τά ἀντιμετωπίζουν μετά διακρίσεως καί νά μή τά
καταπιέζουν, δημιουργώντας εἰς αὐτά ψυχικάς
στρεβλώσεις. Κατέληγε δέ ἐπί λέξει διά τῆς συμ-
βουλῆς: «Ἐσεῖς νά γίνετε ἅγιοι καί θά γίνουν καί
τά παιδιά σας καλά». Εἰς τούς διδασκάλους ὄλων
τῶν βαθμίδων τῆς ἐκπαιδεύσεως συνιστοῦσε τήν
θεανθρωπίνην παιδαγωγικήν. Συνεβούλευε νά
ἐπιζητοῦν τόν θεῖον φωτισμόν, νά φέρωνται εἰς
τούς μαθητάς μέ ἀγάπην καί αὐστηρότητα, διότι
«χαλεπόν ἡ νεότης, ὅτι εὐρίπιστον, εὐεξαπάτη-
τον, εὐόλισθον καί σφοδροτέρου δεῖται τοῦ χαλι-
νοῦ», καί διά τούς ἔχοντας σοβαρά προβλήματα
συμπεριφορᾶς ἢ μαθήσεως, νά προστρέχουν καί
νά ἐπιζητοῦν τήν θείαν ἀρωγήν, δίδοντες τά ὀνό-
ματα αὐτῶν εἰς τήν προσκομιδήν.

Τέλος, ὡς πρός «τά πεπυρωμένα βέλη τοῦ
πονηροῦ, τά καθ' ἡμῶν δολίως κινούμενα», ἦτοι

τούς πάσης φύσεως δαιμονικούς λογισμούς, υπό τῶν ὁποίων προσβάλλονται οἱ ἄνθρωποι, ὁ Ὅσιος συνεβούλευε νά ἀντιπαρερχώμεθα αὐτούς μετά ψυχραιμίας, σταθερότητος καί προσευχῆς, χωρίς φόβον, συγκατάθεσιν ἢ ἐμπλοκὴν εἰς συζήτησιν μετ' αὐτῶν, ἀποφεύγοντες κατ' αὐτόν τόν τρόπον τήν διάπραξιν τῆς κατὰ διάνοιαν ἀμαρτίας.

